

לهم הממונה [ל"ח ע"ב] גבי דואג בן יוסף. עכ"פ אין ללמד מדורות הראשונים וחילתה שיקרא אדם שמו זמה^ט:

איברא בnidon שלפנינו כבר כתבתי לpermcit נ"י כפי שנכתב לי מהבותה ת"ח שם וגו'

עתה מהගאב"ד בעצמו שהגת ניתנת עפ"י הרב הגאב"ד נ"י, ושוהוא בדק ומצא שם כמה בני אדם שנקרוים

לتورה נפתלי וכינוי יש להם זימל. ואחד מהם מקרובי המגרש וממשפחתו, אשר כפי הנראה שאביו של זה קרא לו נן, מעתה אין לפקפק, והפקוק הוא נפתלי נפתל ומעקש. וגדולה מזה בעובדרא ומהרייל המועתק בטיב גיטין סוף שמות אניות [אות ש'] ס"ק כ"ד בשם זלמן שמרי שסרך על שמאצא במצב קברי משפחתו חוקם שם זה. וכשהיה דברי בתשובתי הראשונה לבודק בבני משפחתו. ועובדרא היה פה באחד שגירש ושם אביו אליו, וצריכים ב' גיטין, א' אל' בויז' והשני بلا וייז' והראשון בויז' עיקור כיון שרוב אליו דקרה בויז' כמובואר כל זה במקומו. אמנם חקרתי על משפחת המגרש ממי יצא להם שם זה ועל שם מי נקרא, ונתרברר שהיה ממשפחה הגאון אליו רבה ז"ל, וראיתי בספרו אל' זוטא שיר חרוזים שחיבר המחבר ושל ראשית חרוזים אליו بلا וייז' ומשו"ה הסכמתו ליתן גט הראשון بلا וייז' והוא העיקור וגט השני בויז', וכשהוחצתי הדברים לפני מ"ח הגאון דק"ק פוחנו קלסיה [ע"ל סי' כ"ז]. והכא בnidon שלפנינו אין גנדוד חשש והמעדר יחשע לעצמו:

אמנם לדין במקום אחר כיווצה בזה אלו לא נמצא בשום מקום שם כזה, ואלו לא מצא מהרייל שם במשפחתו וידענן בודאי שלא נשתחנה ע"י חולין [איך] לקרות עצמו לتورה וקרא שמו שמרי, אין ספק אכן שהיה ציריך לכתוב שמרי' דמתקרי זלמן, רכיוון שניתן לו שם זלמן בערישה ושוב נתחדש שם שמרי' לא שיק לומר שם הראשון יהיה טפל להשני, ועכ' לא קאמר מהר"ם מינץ [ס"י ס"ד] אשר רמז לעליו ב"ש סי' קכ"ט סק"ל ובנבי' [תניא אה"ע] סי' קי"ט הוא לא מيري אלא בנשתחנה מחמת חולין, דעתם המברכים לעקור שמו לגמרי ולקבוע לו שם אחר, וזה נעשה זלמן מכונה לשם שמרי' השני,

זימל שהוא צומה מזמה, אבל עד עכשו לא ידוע מזה והיה כינוי לשם אחר או לשמעון ושמואל ונפתלי וכלל מה שירצה. וכבר כתבתי כי כל העניים הללו אינם תורה אלא הסכמה בעלמא, וע"י ההסכם עשו מוכח מתוכו ונשמר מעוז ג"כ, ואם ישונה דבר לא יהיה מוכח מתוכו שהוא המגרש גם ללוועים אלא מוכח מזמה אלא מוכח מזמה בלוען שאין זה המגרש:

ובל זה אנו צריכים אם נניח שהדין עמו שזימל הוא קטנות שם זמה, אבל רוחך מאד בעניין, שיקרא אדם ישראל שם בנו זמה שהוא עצת חטאין, ואפי' כידור שנזכר במשמעתו דבר רע, רק לשון הקרא [דברים ל"ב כ'] כי דור תהיפות דסמור כידור לתהיפות, [זה"ג הומ"ל כי דור ישראל רעה] דיק ר"מ שמו, ומ"מ שנזכר בקרא לרעה דיק ר"מ שמו, כמבוואר فيه"כ [פ"ג ע"ב], ונונתנים שם זה למזר כמבוואר בש"ע הל' מילה [סי' רס"ה ט"ז סק"ח], מכ"ש שם זמה שהשם עצמו מגונה, דהכי מסיק רבא במס' ע"ז י"ז ע"ב דרבנן הוא ס"ל זימה לשון עצה, ותרגם אונקלוס [ויקרא י"ח י"ז] מוסיף תיבת חטאין, כך הוא ס"ד, ומסיק הרבה דליתא אלא זמה גופיה ר"ל עצת חטאין, וכתיב [יחזקאל כ"ג מ"ח] ונוסרו כל הנשים ולא תעשינה כזמתכנה, לא עלה על דעת ישראל לקרוא שם בשם זה. ובית לוי שקרא בנו זמה, אולי לא ידעו עדין מה שאמר דהע"ה בראה"ק אשר שם שמות בארץ [תהלים מ"ט וברכות ז' ע"ב], ולא נזהר, שהרי קראו בנו קרח והוא שם אלופי אדום, ולא נזהרו בושם רשיעים יركב, וחזי מה עלתה ביה בקרח^ט. עוד נמצא בד"ה הנ"ל [ט'] בבני לוי שם שאל, לא ידעתי אם הוא זה נקרא קודם שאל בחירות או אחורי, יהיה איך שיהיה לא נזהרו לקרוא בשם שאל מרוחבות הנהר [בראשית ל"ז ל"ז] מלכי אדום אשר מלכו לפני מלך מלך לבני ישראל, ושאול בן הכנעני עיין מס' סנהדרין פ"ב ע"ב. ועיי' מ"ש טיב גיטין בשם שאול שרגילין לקרותו שאל, ואין ספק שהוא מטעם הנ"ל. וחנה קראה בנה שמו של כל מה' שאלוין [ש"א א' כ']. ולא קראתו שאל מלשון שאלהין, והפסיקה התיבה במ"ס, אין ספק אכן כי הייתה נזהרת בזה מטעם הנ"ל. וקיים אבי שאל לא נזהר וחזי מה עלתה ביה. וכי האי גוני בש"ס ס"פ אמר

ט) לשון זה לא מופיע בתנ"ך, וצ"ע כונת מzn בזה.
ט) וכ"כ בחת"ס עה"ת ס"פ בא ד"ה כוון, ור"פ קrho ד"ה שרות.

ג) ראה לשון מzn בהגחות אה"ע על שמות אנשים לב"ש
אות ז.